

สมคิด จิรานันตรัตน์

ที่ปรึกษากิจกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

*“Thailand Digital Platform จะเน้นที่ความหลากหลาย
ให้บริการทั้งเอกชนและรัฐบาล และจะเชื่อมโยงด้วยโครงสร้าง
พื้นฐานสำคัญ 3 ด้านคือ Digital ID, Digital Currency,
Digital Paper ซึ่งจะนำมาซึ่งข้อมูลขนาดใหญ่ ที่สามารถ
นำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างนโยบายในการให้บริการผู้ใช้ได้มากขึ้น”*

ในช่วงการระบาดของไวรัส Covid-19 มาตรการจากภาครัฐถือเป็นความหวังของประชาชน ที่จะได้ใช้เงินเยียวยาในการดำรงชีวิต ในช่วงที่สถานการณ์ไม่ปกติ ช่องทางดิจิทัลถูกนำมาใช้อย่างเร่งด่วนเพื่อรองรับโครงการต่างๆ ทั้งเราไม่ทิ้งกัน เราชนะ คนละครึ่ง เราเที่ยวด้วยกัน ถูกพัฒนาอย่างรวดเร็วเพื่อให้คนไทยสามารถใช้สิทธิได้อย่างทั่วถึง แม้จะมีข้อจำกัดในเรื่องที่ประชาชนไม่มีสมาร์ตโฟน ซึ่งก็เป็นปัญหาที่รัฐต้องเข้ามาช่วย โดยการเปิดให้ลงทะเบียนที่สาขานาครกรุงไทย แต่หากมองในภาพใหญ่ นี่คือการแก้ปัญหาที่รวดเร็วที่สุดครั้งหนึ่งของรัฐบาล และเป็นการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยได้อย่างตรงจุด

การเงินธนาคาร ได้สัมภาษณ์พิเศษ สมคิด จิรานันตรัตน์ ที่ปรึกษากิจกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้อยู่เบื้องหลังการพัฒนาช่องทางดิจิทัลของภาครัฐผ่านโมบายล์ แอปพลิเคชัน “เป๋าตังค์” กับบทบาทของการเป็นที่ปรึกษานาครกรุงไทย ที่เข้ามาช่วยปรับเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานด้านไอทีให้สามารถรองรับธุรกรรมจำนวนมากในระบบ ตลอดจนภารกิจสุดท้ายในการสร้าง “Digital Thailand Platform” เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศไทยในยุค 4.0

พลิกพูน Krungthai Next สู่แอปพียอดฮิตหมวดการเงิน

สมคิด เล่าให้ การเงินธนาคาร ฟังว่า ที่มาของการมานั่งตำแหน่งที่ปรึกษากิจกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงไทยนั้น เป็นเพราะก่อนหน้านี้ โมบายล์ แอปพลิเคชัน Krungthai Next ประสบปัญหาด้านการให้บริการที่หยุดชะงักในช่วงสิ้นเดือนบ่อยครั้ง ซึ่งก่อนหน้านี้จะมาร่วมงานกับธนาคารกรุงไทย ได้มีประสบการณ์และอยู่เบื้องหลังการพัฒนาโครงการสำคัญมูลค่าระดับหมื่นล้านอย่าง K-Transformation การก่อตั้งบริษัทด้านเทคโนโลยี อย่าง KBTG ไปจนถึงการพัฒนาโมบายล์แอปพลิเคชัน K PLUS ของธนาคารกสิกรไทย

การมาเป็นที่ปรึกษาให้กับธนาคารกรุงไทย ในช่วงแรก จึงเป็นแก้ปัญหาการหยุดชะงักของการให้บริการ Krungthai Next โดยใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และเริ่มปรับแต่งโครงสร้างของระบบภายในเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้เวลาประมาณ 2-3 เดือน ก็ทำให้ Krungthai Next สามารถรองรับการใช้งานจำนวนมากในทุกสิ้นเดือนได้โดยไม่ติดขัด และขยับขึ้นมากอยู่ในอันดับ Top 3 ของหมวดแอปพลิเคชันการเงินใน App Store

ปั้น Thailand
Digital Platform
ขับเคลื่อนประเทศ
ยุค 4.0

ในอนาคตเราอยากให้แพลตฟอร์ม
Digital Commerce เอื้อประโยชน์ให้คนตัวเล็ก
ให้ผู้ประกอบการ SME สตาร์ทอัพ นำไปใช้มากขึ้น
ขณะที่ประชาชนก็สามารถใช้สิทธิที่รัฐบาล
ให้ผ่านแพลตฟอร์มนี้ได้ ในมุมมองธนาคารก็สามารถ
วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้ หากทำธุรกิจและอยู่ในระบบ
ทำได้ดีแต่ขาดเงินทุนเราก็ให้กู้ได้ เพราะธนาคาร
มีข้อมูลอยู่แล้วว่าขายอย่างไร

"เราปรับแต่งระบบ Krungthai Next ใหม่ เพื่อให้เข้ากับวัตถุประสงค์ของการให้บริการที่เน้นลูกค้าเป็นหลัก มีการตัดเอาสิ่งที่ยุ่งยากในการใช้งาน หรือสิ่งที่ไม่เกี่ยวกับลูกค้าทั้งหมดออกจากแอปพลิเคชันลดเวิร์กโหลดที่ไม่จำเป็น เพื่อให้เป็นการออกแบบเพื่อลูกค้าจริงๆ จากนั้นก็ปรับทีมงานและส่วนต่างๆ เพิ่มเติม จนสิ้นเดือนแรก Krungthai Next ให้บริการได้ไม่ล้ม นั่นจึงชัดเจนว่าเรามาถูกทาง"

สมคิดเล่าต่อว่า ปัญหาลักษณะนี้มักเกิดขึ้นกับการออกแบบแพลตฟอร์มบนสมาร์ทโฟน ที่มีกรรมหลายๆ บริการมาไว้ในที่เดียว แม้ในช่วงแรกจะให้บริการได้แต่เมื่อลูกค้าเข้ามาใช้งานมากขึ้น โดยเฉพาะห้องรองรับมาตรการต่างๆ ของรัฐบาล ทำให้มีผู้ใช้ก้าวกระโดดกว่า 50 ล้านคน ระบบย่อมเกิดปัญหา อย่างในช่วงของมาตรการ "ชิมช้อปใช้" ที่รัฐบาลออกมาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เพียงแค่เปิดลงทะเบียนวันแรกระบบก็เกิดปัญหา ทำให้ได้เข้าไปช่วยในการพัฒนาระบบชิมช้อปใช้ ควบคู่ไปกับการพัฒนา Krungthai Next

หลังจากที่มีการผ่าตัดความคิดองค์กรครั้งสำคัญ ก็ใช้แนวทางที่เน้นวัตถุประสงค์หลักเป็นที่ตั้งมาโดยตลอด ปัจจุบันมีโครงการรัฐบาลออกมาใหม่ๆ เช่น โครงการ "คนละครึ่ง" ที่มีคนเข้ามาใช้งานนาทิละ

1 ล้านคน ระบบก็สามารถรองรับได้ เนื่องจากมีการแยกออกจากระบบอื่นๆ ชัดเจนต่อยอดไปสู่การพัฒนาแอปพลิเคชันกลางอย่าง "เปาตัง" สำหรับผู้ใช้ และ "ถุงเงิน" สำหรับร้านค้า

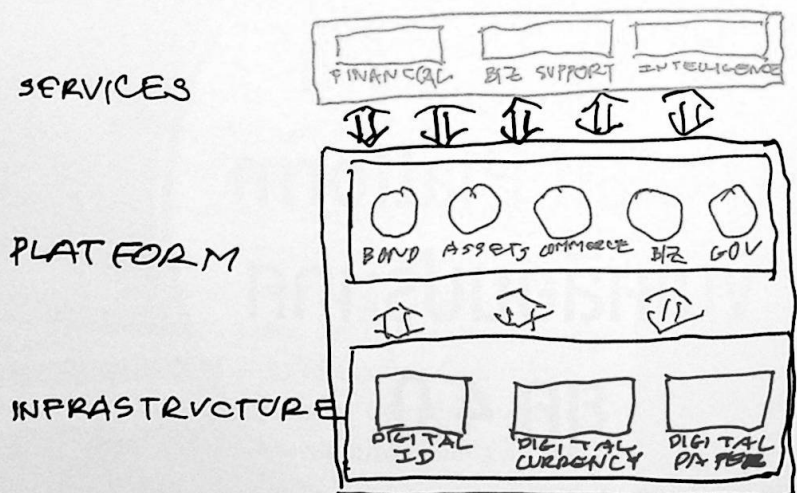
Thailand Digital Platform หนุนประเทศไทย 4.0

สมคิดกล่าวว่าหลังจากที่ได้เข้าไปปรับแต่งโครงสร้างของแอปพลิเคชัน Krungthai Next และมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบเพื่อรองรับมาตรการของรัฐบาล ทำให้เกิด

แนวคิดสนับสนุนวิสัยทัศน์ Thailand 4.0 ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งก่อนหน้านี้ประเทศไทยลงทุนไปกับโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลเป็นหลัก ซึ่งต้องยอมรับว่าประเทศไทยยังไม่มีต้นแบบชัดเจนว่าจะเดินหน้าหรือใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้นให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือเอามารวมกันได้อย่างไร

การสร้างแพลตฟอร์มจึงเป็นสิ่งที่ตอบโจทย์ โดยจะต้องมีองค์ประกอบของผู้ใช้จำนวนมาก และเอื้อประโยชน์ต่อโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ ทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพ ธุรกิจ

ไต่เต้าการพัฒนา Thailand Digital Platform

บริการ และประชาชน เข้ามาใช้บริการได้ แต่ที่ผ่านมาประเทศไทยส่วนหนึ่งพาแพลตฟอร์มจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นแพลตฟอร์มอเมริกา โซเชียลมีเดียทั้งหมดล้วนมาจากต่างประเทศ

“การที่เราพึ่งพาแพลตฟอร์มต่างประเทศอย่างเดียว เหมือนกับการที่ประเทศเสียเอกราช เพราะเจ้าของแพลตฟอร์มจะได้ข้อมูลของคนในประเทศว่าเป็นอย่างไร รู้พฤติกรรมของคนไทย รู้ว่าเขาทำอะไรมาขาย ต้องยอมรับว่า อาวุธยุทโธปกรณ์คือข้อมูล ใครถือข้อมูลก็เป็นผู้กุมความได้เปรียบ”

สมคิดเผยว่า จากการตั้งคำถามเรื่องการใช้แพลตฟอร์มต่างชาติ ทำให้เกิดแนวคิดในการสร้าง Thailand Digital Platform ขึ้น พร้อมวางโครงสร้าง การทำประโยชน์ โมเดลการวิเคราะห์ข้อมูลและผู้ใช้ข้อมูล และพื้นฐานของการดึงดูดผู้ใช้ ซึ่งเวลานั้นมีโอกาสคือโครงการต่างๆ ของรัฐบาลที่ออกมาอย่างต่อเนื่อง จึงเริ่มมีการต่อยอดจากปริมาณผู้ใช้ในเวลานั้น

“ผมตั้งใจว่าการศึกษาที่ประเทศจะก้าวไปเป็น Thailand 4.0 แบบเป็นรูปธรรมจะต้องมีอะไรบ้าง คำตอบคือต้องมีแพลตฟอร์มของประเทศที่ไม่ใช่ของต่างชาติ และในแพลตฟอร์มนี้จะประกอบด้วยอะไร ผมร่างความคิดนี้ลงใน iPad โดย Thailand Digital Platform จะเน้นที่ความหลากหลายให้บริการ ทั้งเอกชน และรัฐบาล และจะเชื่อมโยงด้วยโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ 3 ด้านคือ Digital ID, Digital Currency, Digital Paper ซึ่งจะนำมาซึ่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างนโยบายในการให้บริการผู้ใช้ได้มากขึ้น”

จากโครงสร้างพื้นฐาน 3 ด้าน ก็จะพัฒนาเป็นแพลตฟอร์มที่แยกออกมา 5 ด้านคือ 1.Digital Bond 2.Digital Asset 3.Digital Commerce 4.Biz 5. Government โดยมี 3 แพลตฟอร์มที่เริ่มดำเนินการไปแล้วคือ

1. Digital Bond เป็นแพลตฟอร์ม Digital Bond ที่ทำให้ผู้ใช้สามารถซื้อ-ขาย พันธบัตรรัฐบาลได้แบบเรียลไทม์ โดยการถือพันธบัตรรัฐบาลจะได้ดอกเบี้ย 1.7-

2.5% ซึ่งมากกว่าดอกเบี้ยเงินฝากประจำ และหากไปขายในตลาดรองก็มีโอกาสได้ Capital Gain Yield ที่เพิ่มขึ้น และเมื่อขายได้เงินก็จะเข้า Wallet ทันที โดยได้เปิดให้บริการไปแล้วคือ วอลเล็ต สบม. ภายในแอปพลิเคชัน “เป๋าตัง”

2. Digital Asset เป็นแพลตฟอร์มสินทรัพย์ดิจิทัล ที่แปลงสภาพจากฟิสิคัลมาเป็นดิจิทัล สามารถซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนสินทรัพย์ประเภทนี้ได้ ใน Wallet เช่น ผู้ใช้สามารถแปลงสินทรัพย์ประเภทบ้านเป็นดิจิทัลและสามารถขายสิทธิความเป็นเจ้าของ หรือสิทธิในการลงทุนได้ โดยแพลตฟอร์มนี้กำลังอยู่ในช่วงของการพัฒนา

3. Digital Commerce เป็นแพลตฟอร์ม Marketplace ที่เปิดให้ร้านค้าเข้ามาขายสินค้าได้ โดยมีจุดเด่นที่การนำเสนอสินค้าผ่านวิดีโอสั้นความยาว 1 นาที มีอินเทอร์เฟซคล้ายกับโซเชียลมีเดีย แพลตฟอร์มให้ประสบการณ์ที่เป็นมิตรกับผู้ใช้ เพียงแค่เลื่อนขึ้น-ลง ก็สามารถดูสินค้าจากร้านต่าง และหากต้องการซื้อสินค้าก็สามารถกดซื้อได้เลย

“ในอนาคตเราอยากให้แพลตฟอร์ม Digital Commerce เอื้อประโยชน์ให้คนตัวเล็ก ให้ผู้ประกอบการ SME สตาร์ทอัพนำไปใช้มากขึ้น ขณะที่ประชาชนก็สามารถใช้สิทธิที่รัฐบาลให้ผ่านแพลตฟอร์มนี้ได้ ธนาคารก็สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้ได้ หากทำธุรกิจและอยู่ในระบบทำได้ดีแต่ขาดเงินทุนเราก็ให้กู้ได้ เพราะธนาคารมีข้อมูลอยู่แล้วว่าขายอย่างไร”

สมคิดอธิบายต่อว่า แพลตฟอร์ม Digital Commerce จะแตกต่างจากแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซปกติที่เริ่มจากการสร้างแพลตฟอร์ม มีร้านค้าเยอะๆ และดึงดูดผู้ใช้เข้ามา แต่ Digital Commerce จะเป็นแพลตฟอร์มที่มีผู้ใช้จำนวนมากอยู่แล้ว และให้ร้านค้าเข้ามา เมื่อมีคนเยอะก็มีโอกาสขายได้ เป็นโมเดลโซเชียลมาร์เก็ตที่มีฐานผู้ใช้ขนาดใหญ่และยังเป็นผู้ใช้ที่มีการทำธุรกรรมการเงินบนแพลตฟอร์มอยู่แล้ว ธนาคารสามารถเห็น

ข้อมูลได้รอบด้าน ทั้งการใช้จ่าย การขายสินค้า การขนส่ง และพฤติกรรมผู้ซื้อ

“เราจะเปิดตัว Digital Commerce ในเดือนเมษายนนี้ โดยให้บริการในระบบสมาชิกก่อน ผู้ใช้สามารถสมัครได้ผ่านแอปฯ เป๋าตัง โดยในช่วงแรกจะมีการคัดกรองคุณภาพสินค้า พอร์ทัลเข้าที่ก็จะเปิดให้ทุกคนสามารถเข้ามาเป็นผู้ขายได้ และจะมี AI ในการนำเสนอสินค้าไปยังคนที่สนใจ แต่ตอนเริ่มต้นผู้ขายจะยังไม่สามารถเข้าถึงผู้ใช้ทั้งหมดได้ ต้องมี Feedback ที่ดี มีคุณภาพสินค้าและบริการที่ดี ระบบก็จะขยายไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่ใหญ่ขึ้น”

สมคิดกล่าวว่า อีกแนวคิดสำคัญภายใน Thailand Digital Platform ก็คือภาพของระบบการเงินที่เป็นแบบ Open Financial ด้วยการมาของ Digital Currency แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยว่าจะอนุญาตให้ดำเนินการหรือไม่ เพราะธนาคารกรุงไทยสามารถสร้างเน็ตเวิร์กให้กับ Digital Currency ได้ ซึ่งหมายความว่าเมื่อประเทศไทยมี Digital Currency ผู้ใช้จะสามารถใช้เงินนี้ได้ทุกกระเป๋าส ไม่จำเป็นต้องใช้ผ่านแอปพลิเคชัน เป๋าตังอย่างเดียว

โดยในทางเทคนิคแล้ว ระบบสามารถเชื่อมต่อกันได้ผ่าน API ทั้งหมด ทั้งการชำระเงิน การรับเงิน ซึ่งหากธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ก็จะกลายเป็น Central Bank Digital Currency (CBDC) ซึ่งปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยกำลังเร่งศึกษาภายใต้โครงการอินทนนท์ โดยเน้นไปที่การใช้งานระหว่างภาคธุรกิจกับธุรกิจ และอยู่บนเทคโนโลยี Blockchain เป็นหลัก

“ส่วนตัวคิดว่าการใช้ Blockchain กับยูสเคส CBDC ในฝั่ง Retail จะทำให้เกิดข้อจำกัดในเรื่องของการขยาย ระบบควรออกแบบมาให้เป็นเงินสดที่มีเสถียรของรัฐบาลและผ่านการ Tokenize เพื่อให้สามารถใช้งานแบบออฟไลน์ได้ เป็นโมเดลเดียวกับหยวนดิจิทัลของประเทศจีน” M